Vervalsing der Nederlandsche Flora.

In het laatste nummer van Natura staat een stukje van H. L. Spaargaren, getiteld „Hoe verrijken wij de Natuur"? waarin de schrijver voorstelt onze Flora te verrijken door op ongeschonden plekjes van ons land, die arm aan soorten zijn andere soorten uit te planten, zowel die welke daar volgens de schrijver thuishoren en ook binnen enkele jaren er zich zouden vestigen, als ook de zeldzame soorten, die daar vanzelf nooit (sic !) zouden komen.

Hoe goed dit voorstel ook moge zijn, toch moet de „Commissie voor de bescherming der wilde Flora" een woord van ernstig protest tegen een dergelijk voornemen laten horen. Blijkbaar ziet de schrijver niet het grote en principiële verschil tussen een natuurlijke verspreiding zoals b.v. door vogels tot stand kan komen en die verspreiding, die men kunstmatig moet noemen, omdat de mens na wikken en wegen de soorten uitkiest, die hij m e e n t dat op de betreffende terreinen thuishoren. Door dit laatste te doen, maakt men van dat terrein een meer of minder goed geslaagde botanische tuin van wilde planten, zoals b.v. Thijsse's Hof, iets wat op zich zelf beschouwd heel nuttig en interessant kan zijn, maar met de natuurlijke Flora van ons land slechts zeer zijdelings wat te maken heeft. Of men nu de I.V.O.N. van het feit, dat men de bewuste soorten uitgeplant heeft, verwittigt doet hier niets toe af ; de bedoelde plek is geen wilde natuur meer.

Nu is hierbij nog ondersteld, dat iemand werkelijk en geheel zeker weet welke plantensoorten op een bepaald terrein moeten groeien, een gedachte, die slechts op kan komen bij iemand, die slechts een eerste notie van de plantensociologie heeft en denkt, dat alles in de natuur altijd precies in de schema's past, die een nog in haar opkomst zijnde wetenschap heeft opgesteld. Als een plantensoort ergens ontbreekt heeft dit een bepaalde reden ; is die reden alleen deze, dat deze soort de bedoelde plek bij haar natuurlijke verspreiding nog niet heeft bereikt, dan zal ze ongetwijfeld er na enige tijd ook vanzelf komen en is het overbrengen er heen niet slechts onnatuurlijk, maar ook overbodig. Hoort om de een of andere reden de soort op die plek niet of niet meer thuis, dan is de overbrenging erheen met recht een vervalsing van de Flora ; zowel de plantengeographie als de plantensociologie hebben ons dat duidelijk gemaakt. Dat dit gevaar niet denkbeeldig is, blijkt duidelijk hieruit, dat de schrijver van het bedoelde artikel ook soorten wil gaan uitplanten, die even buiten onze landsgrenzen groeien.

Nu is er nog niet gewezen op het feit, dat er van tal van soorten verschillende varieteiten bestaan en dat bij sociologische studies men meer en meer fijne verschillen gaat waarnemen tussen verschillende associaties in die zin, dat de ene varieteit in de ene associatie, de andere varieteit in de andere associatie aangetroffen wordt. Als de schrijver van het artikel voorstelt bij kwekers

planten te kopen en ze dan een jaar op proef in een tuin te kweken om te zien of het werkelijk de goede soort is en ze dan in het wild uit te planten, dan onderstelt hij een kennis van vormen en varieteiten bij de quasi-natuurverrijker, die slechts zeer weinige botanici bezitten.

Kortom het goed bedoelde voorstel is volgens de „Commissie voor de bescherming van de wilde Flora" een uiterst gevaarlijk experiment, dat ten sterkste ontraden moet worden. Zorgen voor het zoveel mogelijk intakt blijven der natuur is het enige middel tot bescherming der Flora van ons land.

Prof. Dr. Th. Weevers voorzitter.

J. G. Sloff secretaris.

De Studie der Phaenologie.

door Dr. J. P. M. WOUDENBERG

Phaenologie omvat de bestudering van de levensverschijnselen van alle organismen in afhankelijkheid van het weer en de toestand van de grond. De betekenis van de phaenologie stond Dr. H. Bos duidelijk voor ogen, toen hij in 1921 de Nederlandse Phaenologische Vereniging oprichtte. Ieder jaar immers zien wij de bomen op een ander tijdstip uitlopen, de planten op een andere tijd bloeien. Soms kunnen wij bepaalde afwijkingen in de natuur constateren. Hoe kan dat alles verklaard worden?

Teneinde het verband van de ontwikkeling van de plant met het weer nader te kunnen bestuderen, dienen vooreerst phaenologische waarnemingen verricht te worden. Maar om de invloed van het weer duidelijk te kunnen vastleggen, moet dit een lange reeks van jaren geschieden.

In de tijd van Dr. Bos werd echter het belang van phaenologische waarnemingen weinig ingezien, zodat de Phaenologische Vereniging altijd betrekkelijk noodlijdend is geweest en het aantal waarnemers niet zeer groot.

Toch werd van overheidswege het belang van phaenologische waarnemingen ingezien, getuige het onderzoek dat in 1942 is begonnen met bolgewassen.

Teneinde te trachten de phaenologie nieuw leven in te blazen, werd in 1943 besloten de Nederlandse Phaenologische Vereniging om te zetten in de Studiekring voor Phaenologie, onderafdeling van het Nederlands Genootschap voor Landbouwwetenschap. Direct werd een ledental van 200 bereikt.

Ook werd 1 Januari 1943 de onderafdeling voor Landbouwmeteorologie aan het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut opgericht, waardoor een centrum voor de phaenologische waarnemingen kon worden geschapen.

Alhoewel de phaenologie thans in het middelpunt van de belangstelling staat is het aantal waarnemers nog zeer klein.